

Oponentský posudek k bakalářské práci Křesťanská etika; Joseph Fletcher a Dietrich Bonhoeffer

TKT ETF UK, únor 2019

Autor: Martin Kubeš

Vedoucí práce: Doc. Jindřich Halama, Dr.

Počet stran: 49

Cílem bakalářské práce Martina Kubeše je porovnat vybraná díla křesťanské etiky, konkrétně *Situační etiku* Josepha Fletchera a *Etiku* Dietricha Bonhoeffera. Student si zvolil autory, kteří byli současníky a jejichž dílo významně ovlivnilo křesťanské etické uvažování druhé poloviny 20. století. Kladně hodnotím jasné vymezení tématu práce.

Bakalářská práce má jednoduchou a logickou strukturu. Dvě první kapitoly se věnují oběma zvoleným etikům, představují jejich život a díla a především pak klíčovou knihu každého z nich. Ve třetí kapitole potom dojde k porovnání obou knih.

Martin Kubeš ukazuje, že Fletcherova situační etika se vymezuje proti legalismu a antinomismu. Její normou je pouze princip lásky k bližnímu. Naproti tomu u Bonhoeffera stojí v popředí koncept přirozeného života, který spojuje život ve světě s životem v Kristu. Při srovnání obou etických přístupů potom student zdůrazňuje jako spojující moment lásku k bližnímu. Fletcher ovšem nechce ani z Kázání na hoře – u Bonhoeffera primárního textu křesťanské etiky – činit univerzální normu jednání. V hodnocení konkrétních eticky relevantních oblastí se již mezi oběma autory často projevují rozdíly, resp. různé postupy v etickém hodnocení.

Zvolené texty představuje student poměrně srozumitelně. K vyšší míře vhledu do obou etik by, podle mého mínění, přispělo, kdyby se věnovalo víc prostoru vlivu kontextu na utváření myšlení obou protagonistů. Student sice zmiňuje 2. světovou válku a studenou válku, ale jejich vliv na díla nereflektuje. U Fletchera by navíc byl asi významnější vliv poválečné sekularizace a teologického liberalismu. Dobovou zkušenost nicméně student do jisté míry zohledňuje při představení Bonhoefferova hodnocení potratů a euthanasie.

Nyní představím některé kritické postřehy. Student zřejmě neplánoval představit kritiku obou konceptů ve větším rozsahu, což nemusí vadit. Na jednom místě jsem na kritiku narazil (Stassen, s. 22, pozn. 57), aniž by zřejmě student reflektoval, že o ni jde. Dopisy z vězení pravděpodobně nepsal Bonhoeffer pro později vydaný spis, jak se student domnívá (s. 25). Kvalitu práce navíc snižuje značné množství gramatických a stylistických chyb a neobratností. Na s. 39 student opomenul vložit křížové odkazy. Oddíl 3.2. by bylo přesnější nazvat „rozdíly“, nikoli „rozpory“. Jméno Dietricha Bonhoeffera je psáno nejednotně.

Student pracoval s českými překlady knih, což je na bakalářském stupni dostačující. V sekundární literatuře figuruje několik cizojazyčných titulů.

Shrnutí: Student předložil práci, která vychází z relevantních zdrojů, a poměrně uceleným způsobem pojednává o zvoleném tématu. Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnotit za C-D v závislosti na obhajobě.

Při obhajobě by student mohl zodpovědět tyto otázky:

- 1) V jakém smyslu „potřebují“ Fletcher a Bonhoeffer pro svou etiku Boha?
- 2) Fletcherova etika je, zdá se, především individuální. Šlo by ji využít také na rovině sociální k etickému hodnocení institucí?

Petr Jandejsek, Th.D.

18. ledna 2019